

ranie rozwoju amatorskiej twórczości artystycznej i promowanie idei regionalizmu i społecznej działalności regionalnej poprzez wydawnictwa, m.in. rocznik „Małopolska. Regiony – Regionalizmy – Małe Ojczyzny”.

Ewa Skrobiszewska

DZIAŁALNOŚĆ MAŁOPOLSKICH TOWARZYSTW REGIONALNYCH (WRZESIEŃ 2002–GRUDZIEŃ 2003)*

Kalendarium imprez, projektów i wydarzeń kulturalnych o charakterze regionalnym zrealizowanych w województwie małopolskim w 2003 r. (wybór dokonany na podstawie informacji zawartych w prasie lokalnej znajdującej się w zbiorach Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie. Opisane zostały przedsięwzięcia mające szczególne znaczenie historyczne i kulturowe dla społeczności lokalnych).

Wrzesień 2002–czerwiec 2003

- Projekt Promocji Edukacji Regionalnej „Bliższe ojczyzny – Małopolska” – organizator Małopolskie Centrum Kultury „Sokół” w Nowym Sączu. Projekt skierowany był do małopolskich szkół realizujących zajęcia z zakresu edukacji regionalnej z dziećmi i młodzieżą. Jego celem była prezentacja i promocja najciekawszych propozycji edukacyjnych. Obszerniejsze informacje na ten temat – zob. dział EDUKACJA REGIONALNA.

Styczeń–grudzień 2003

- Projekt – cykl spotkań „Wieliczka – Wieliczanie”; organizator: Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Wieliczce. Cykl prezentował wybitne i ważne dla Wieliczki postacie: naukowców, artystów, nauczycieli, rzemieślników, twórców. Obok prezentacji wybitnych wieliczian uczestnicy spotkań poznali działalność wielickich szkół w zakresie edukacji regionalnej, działalność towarzystw kultury, historii i zabytki Wieliczki oraz problemy współczesne miasta i powiatu.

styczeń

- Wystawa *Szopki Babiogórskie* – Kraków, organizator: Muzeum Etnograficzne im. Seweryna Udzieli Krakowie.
- Wystawa *Dzieje polskiej choinki* – Kraków, Muzeum Etnograficzne.
- Pokonkursowa wystawa szopek krakowskich – Muzeum Historyczne Miasta Krakowa.
- Wystawa *Homo viator. Pielgrzymie szlaki, święte miejsca* – Muzeum im. prof. Stanisława Fischera w Bochni. Na wystawie zaprezentowano pielgrzymki mieszkańców Bochni i Ziemi Bocheńskiej do Częstochowy, Kalwarii Zebrzydowskiej i innych sanktuariów od XIV do XX wieku w świetle ikonografii, dokumentów archiwalnych, relacji i pamiątek z miejsc pielgrzymek.

Prezentacje, konkursy i przeglądy zespołów kolędniczych i jasełkowych (wiejskie, gminne, powiatowe, wojewódzkie – konkursy plastyczne i przedstawień te-

---

* Redakcja „Małopolski” prosi o przesyłanie krótkich informacji o wszelkich przejawach działalności instytucji i towarzystw regionalnych.

atralnych o tematyce Bożonarodzeniowej, przeglądy twórczości obrzędowej): Limanowa – Limanowski Dom Kultury; Klucze – Gminny Ośrodek Kultury; Piwniczna – Dom Kultury; Lipinki – Gminne Centrum Kultury – Biblioteka Publiczna; Gminny Przegląd Dziecięcych Grup Kolędniczych, Wiśniowa – Gminny Ośrodek Kultury; Babiogórskie Podłazy – Osielec, organizator: Gminny Ośrodek Kultury w Jordanowie; Bobowa – Centrum Kultury i Promocji Gminy Bobowa; Chrzanów – Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji; Proszowice – Centrum Kultury i Wypoczynku w Proszowicach; Miechów – Miechowski Dom Kultury Zielonki – Samorządowy Ośrodek Kultury; Chełmek – Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji Dąbrowa Tarnowska – Dąbrowski Dom Kultury; Tarnów – Muzeum Okręgowe w Tarnowie, Oddział Etnograficzny; Sucha Beskidzka – Starostwo Powiatowe; Nowy Sącz – Kolejowe Stowarzyszenie Animatorów Kultury.

- XXI Małopolski Przegląd Grup Kolędniczych *O Lipnicką Gwiazdę* w Lipnicy Murowanej. Organizatorzy: Małopolskie Centrum Kultury „Sokół” w Nowym Sączu i Gminny Ośrodek Kultury w Lipnicy Murowanej.
- Karnawał Beskidzki – Sucha Beskidzka, Miejski Ośrodek Kultury – Zamek (oprócz występów zespołów kolędniczych i obrzędowych szereg konkursów z udziałem mieszkańców i turystów).
- Karnawał po staropolsku – Myślenice, Myślenicki Ośrodek Kultury. Koncerty muzyki dawnej, prezentacje zespołów obrzędowych i kolędniczych, wystawa rekwizytów obrzędowych i konkurs na maskę karnawałową.
- Wystawa *Od Marusarza do Małysza* – Zakopane, Muzeum Tatrzańskie im. dra Tytusa Chałubińskiego w Zakopanem, Galeria Sztuki im. Włodzimierza i Jerzego Kulczyckich. Na wystawie zaprezentowane zostały bogate tradycje polskiego narciarstwa, począwszy od pionierskich prób użycia pierwszych nart, aż do współczesności. Wystawie towarzyszyły spotkania z zawodnikami, lekcje muzealne, pokazy filmowe i prezentacje multimedialne olimpiad zimowych i zawodów narciarskich.
- II Konkurs Wiedzy o Nowym Targu – Młodzieżowy Dom Kultury w Nowym Targu. Konkurs dla młodzieży ze szkół podstawowych i gimnazjów mający na celu popularyzację wiedzy o własnym mieście, o jego kulturze i historii.
- *Komoterska Gońba* – Poronin, Urząd Gminy. Program imprezy obejmował: paradę gazdowską, wyścigi kumoterek, wyścigi w skiringu i ski-skiringu. Uczestnicy imprezy występowali w strojach regionalnych.
- Uroczysty opłatek Regionalnych Towarzystw Kultury Województwa Małopolskiego – Kraków; organizatorzy Małopolska Rada Regionalnych Towarzystw Kultury i Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie. W spotkaniu tradycyjnie wzięli udział przedstawiciele regionalnych towarzystw kultury, których na terenie województwa działa około 150. Na spotkaniu regionaliści podjęli decyzję o powołaniu Małopolskiego Związku Regionalnych Towarzystw Kultury.

lut

- *XXXI Góralski Karnawał, Ogólnopolski konkurs grup kolędniczych*, popisy solowych par tanecznych, konkurs tańca zbójnickiego, kumoterki, skiring, Ski-Skiring i przejazd zaprzęgami paradnymi – Bukowina Tatrzańska, Bukowiańskie Centrum Kultury – Dom Ludowy.
- Gorzów – prezentacja historii i dorobku artystycznego – Chełmek, Miejski Dom Kultury.

- Wystawa *Wykorzystanie haftu ludowego w formach użytkowych* – Kraków, Muzeum Etnograficzne im. Seweryna Udzieli w Krakowie.
- *XVII Konkurs Recytatorski im. Antoniny Zachary-Wnękowej* – Rabka, Miejski Ośrodek Kultury. Coroczny konkurs recytatorski dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów z powiatu nowotarskiego. Jego celem jest uczczenie wybitnej poetki gorczańskiej oraz zainteresowanie uczestników twórczością poetów z Podhala. Recytatorzy prezentujący wiersze w gwarze mają obowiązek wystąpić w strojach regionalnych. Przyznawane są nagrody indywidualne oraz szkole, z której uczestnicy otrzymali najwyższe oceny, a także nagroda publiczności. Konkursowi towarzyszył kiermasz tomików poetyckich.
- *IV Małopolski Przegląd Dziecięcych Grup Kolędniczych „Pastuszkowe Kolędownie”* – Podegrodzie; organizatorzy: Małopolskie Centrum Kultury w Nowym Sączu „Sokół” i Gminny Ośrodek Kultury w Podegrodziu.

marzec

- Cykl spotkań *Stąd jestem – w poszukiwaniu własnych korzeni* – Brzeszcze; organizatorzy: Ośrodek Kultury i Stowarzyszenie na rzecz Gminy Brzeszcze „Brzost”;
marzec – *Legends przeszłości, miejsca historyczne*;
kwiecień – *Zwyczaje i obrzędy doroczne*;
maj – *Stroje i zabawy*;
czerwiec – *Konkurs wiedzy regionalnej; Ścieżkami naszej tradycji, kultury, historii, kapliczek, pomników przyrody*.
- *II Konkurs Poetycki „Harfa Gorców”* – Rabka Zdrój; organizatorzy: Miejski Ośrodek Kultury w Rabce-Zdroju i Gorczański Park Narodowy. Celem Konkursu była promocja walorów przyrodniczych i kulturowych Gorców. Konkurs odbywał się w dwóch kategoriach: wierszy pisanych gwarą i językiem literackim.
- *Wielkanoc w Sztuce Ludowej*; konkurs dla szkół podstawowych i gimnazjów – Miechów, Miechowski Dom Kultury, Urząd Gminy i Miasta, Starostwo Powiatowe w Miechowie.

kwiecień

- *Przegląd obrzędów, zwyczajów i pieśni ludowych* – Wolbrom, Miejski Ośrodek Kultury w Wolbromiu. Celem *Przeglądu* było wspólne odtwarzanie zapomnianych obrzędów, pieśni, potraw, przysówek regionu olkuskiego.
- **Konkursy palm wielkanocnych (wiejskie, gminne, międzygminne)**: Piwniczna, Gruszów Wielki, Bukowina Tatrzańska, Dąbrowa Tarnowska, Lipnica Murowana, Tokarnia.
- Gminny Przegląd Pucheroków – Zielonki, Centrum Kultury, Promocji i Rekreacji. Pucheroki – to stary zwyczaj pochodzący z XVII wieku. Jego nazwa wywodzi się od łacińskiego słowa *puer*, czyli chłopiec. Został zapoczątkowany przez krakowskich żaków, którym brakowało wiktuałów na Święta Wielkanocne i chcąc je zdobyć, wychodzili ze swoich burs do okolicznych domów. Na pamiątkę tych wędrówek do dziś w Niedzielę Palmową we wsiach Bibice, Trojanowice i Zielonki przebrani w wysokie, niezwykle kolorowe czapy i kożuchy futrem na wierzchu usmarowanymi sadzą twarzami odwiedzają domy wiejskich gospodarzy. Jak przed wiekami wygłaszają oracje i życzenia wszelkiej pomyślności, za które otrzymują głównie jaja oraz ciasto. Przeglądowi towarzyszy wystawa plastyczna lub fotograficzna.

- Wystawa *Koszyczek Wielkanocny* – Kraków, Muzeum Etnograficzne im. Seweryna Udzieli.
- *Śmiguśnicy* – Wiśniowa: Gminny Ośrodek Kultury w Wiśniowej. Obyczaj chodzenia „Śmiguśników” (przebranych mężczyzn) nawiązuje do wędrowki Pana Jezusa do Emaus. Grupy przebierańców chodzą po domach przez całą noc, by raniem spotkać się na wiśniowskim rynku.
- *Siuda Baba* – Wieliczka, Miejski Dom Kultury w Wieliczce. Świąteczna zabawa przebierańców połączona z degustacją potraw regionalnych przygotowanych przez koła gospodyń wiejskich z terenu Wieliczki i powiatu wielickiego.
- *XXVII Przepatrzwiny Teatrów Regionalnych Małopolski* – Czarny Dunajec; organizatorzy: Małopolskie Centrum Kultury „Sokół” w Nowym Sączu i Urząd Gminy w Czarnym Dunajcu. Udział w Przepatrzwiniach biorą zespoły teatralne z terenu Małopolski, które przedstawiają tradycyjne zwyczaje i obrzędy lub sztuki pisane gwarą, traktujące o życiu wsi.
- *III Festiwal Kultury Lokalnej „Nasi”* – Myślenice, Myślenicki Ośrodek Kultury. Promocja i prezentacja dorobku kulturalnego, artystycznego i intelektualnego Myślenic poprzez koncerty, spotkania, wystawy.
- *V Sympozjum – Dziedzictwo Kulturowe Obszaru Babiej Góry „Jak budować atrakcyjność kulturową i turystyczną w obszarze gminy”* – Zawoja – organizator: Stowarzyszenie Gmin Babiogórskich. Celem Sympozjum jest prezentacja dziedzictwa kulturowego regionu babiogórskiego.

maj

- Dni miast i miasteczek, wiosna artystyczna, majówki – imprezy plenerowe o charakterze rozrywkowym z akcentami regionalnymi (koncerty zespołów ludowych i folkowych, targi sztuki ludowej, przeglądy działalności zespołów amatorskiego ruchu artystycznego, konkursy i zabawy dla dzieci, itp.).
- Wystawa *Księgozbiór botaniczny dr. Tytusa Chałubińskiego* w Zakopanem, organizatorzy: Muzeum Tatrzańskie im. dr. Tytusa Chałubińskiego i Muzeum Stylu Zakopiańskiego im. dr. Tytusa Chałubińskiego.
- *III Wielka Majówka Tatrzańska* – Zakopane; organizatorzy: Starostwo Powiatowe w Zakopanem, gminy Powiatu Tatrzańskiego, Związek Podhalan.
- *XXVII Konkurs Kapel, Instrumentalistów, Śpiewaków i Gawędziarzy Ludowych „Wstążka Krakowska”* – Mogilany; organizator: Gminny Ośrodek Kultury, koordynator – Małopolski Instytut Kultury w Krakowie. Celem konkursu jest prezentacja różnorodnego folkloru muzycznego i słownego północno-zachodniej części Małopolski. Nagrodą główną jest „Wstążka Krakowska” i nominacja do udziału w Ogólnopolskim Festiwalu Kapel w Kazimierzu Dolnym i „Sabałowych Bajaniach” w Bukowinie Tatrzańskiej. Konkurs stanowił część artystyczną Majówki w Mogilanach, podczas której odbywała się kwesta na cele charytatywne.
- *II Regionalny Konkurs Recytatorski Poetów oraz Pisarzy Ziemi Dąbrowskiej i Tarnowskiej* – Dąbrowa Tarnowska, Dąbrowski Dom Kultury. Celem Konkursu jest propagowanie kultury słowa i pielęgnowanie tradycji poezji i prozy regionu dąbrowskiego – bogatego w literacki dorobek twórczy.
- *IV Przegląd Tańców Ludowych „Krakowiak 2003”*; organizator: Ośrodek Kultury im. Cypriana Kamila Norwida w Krakowie. Konkurs skierowany do przedszkolnych zespołów dziecięcych z Krakowa i okolic prezentujących krakowskie zabawy i inscenizacje piosenek regionalnych.

- XXII Konkurs Muzyk, Instrumentalistów Ludowych i Druzbów Weselnych „Druzbacka” – Podegrodzie; organizatorzy: Małopolskie Centrum Kultury „Sokół” w Nowym Sączu i Gminny Ośrodek Kultury w Podegrodziu. Konkurs jest przeglądem dorobku muzykowania, śpiewu oraz popisu drózbów weselnych Lachów, Pogórzan, Górali Białych (okolice Szczyrzyca), Rytersko-Piwniczańskich (Górali Czarnych), Babiogórskich, Kliszczaków i Łemków. Przeglądowi towarzyszy seminarium dla wykonawców i osób zainteresowanych.
- IX Przegląd Zespołów Obrzędowych – Wygiełzów, Nadwiślański Park Etnograficzny; organizator: Muzeum w Chrzanowie. Przegląd zespołów obrzędowych Krakowiaków Zachodnich odbywa się w Nadwiślańskim Parku Etnograficznym usytuowanym u stóp tamtejszej Góry Zamkowej. Na 3-hektarowej powierzchni skansenu zgromadzono ponad dwadzieścia obiektów budownictwa drewnianego. Obok domów małomiasteczkowych można tu zwiedzić wiejskie zagrody, budynki gospodarcze, warsztaty rzemieślnicze (wikliniarski, garncarski, szewski, olejarnię), oraz drewniany kościół pw. Podwyższenia Krzyża, który nadal pełni funkcje liturgiczne. Śluby i nabożeństwa w tym niezwykłym starym i małowniczym otoczeniu nabierają dodatkowego, magicznego i kulturowego znaczenia.
- Dzień Dziecka w skansenie – Sądecki Park Etnograficzny, Nowy Sącz; organizator: Muzeum Okręgowe w Nowym Sączu. Impreza edukacyjno-rozrywkowa połączona z koncertem zespołów dziecięcych oraz z pokazem z życia dawnej wsi sądeckiej.
- VII Święto Zabawki Ludowej – Stryszawa, Gminny Ośrodek Kultury. Stryszawa słynie z produkcji tradycyjnych zabawek ludowych. Podczas Święta odbywają się wystawy i targi zabawek połączone z prezentacją ich wytwarzania. Imprezie towarzyszą koncerty kapel ludowych i prezentacja tradycyjnych instrumentów.

czerwiec

- V Małopolskie Dni Dziedzictwa Kulturowego; inicjator dni – Samorząd Województwa Małopolskiego, koordynator: Małopolski Instytut Kultury w Krakowie. Dni są cyklicznym programem ukazującym bogactwo kulturowe Małopolski od zwierciedlone w unikatowych zabytkach. Program piątej edycji objął również działania edukacyjne, popularyzatorskie i dokumentacyjne. Obiekty V edycji MDDK: Balice – Pałac Radziwiłłów; Kraków – Sala Józefa Mehoffera w „Domu pod Globusem”; Kraków – Szpital Specjalistyczny im. J. Babińskiego; Bartne – wieś łemkowska; Gołkowice – zabytkowa zabudowa wsi; Grodkowice – Pałac Żeleńskich; Grywałd – XV-wieczny drewniany kościół; Harmęże – wystawa *Klisze pamięci*. Labirynty; Poręba Wielka – Dom Władysław Orkana; Staniątki – zespół klasztorny ss. Benedyktynek; Tropie – romański kościół pw. św. św. Świerada i Benedykty; Osiek – pałac w stylu orientalnym.
- **Projekty V Małopolskich Dni Dziedzictwa Kulturowego:**
  - Sekrety zabytków – Wielka Eksploracja* (marzec–maj). Projekt adresowany był do młodzieży z miejscowości, w których znajdowały zabytki V MDDK. Został zrealizowany poprzez serię interdyscyplinarnych warsztatów /słowo, teatr, plastyka. Miał na celu stworzenie emocjonalnej więzi z danym zabytkiem. Wernisaż odbył się w Muzeum Narodowym w Krakowie – 31 maja.
  - Wielki Weekend – zwiedzanie zabytków* (31 maja – 1 czerwca). Unikalna możliwość nieodpłatnego zwiedzania obiektów, zwykle zamkniętych dla publiczności,

adresowana do mieszkańców regionu oraz gości odwiedzających Małopolskę. *Skarby Małopolski – fotografowanie zabytków* (marzec – wrzesień). Otwarty konkurs fotograficzny zorganizowany przez Muzeum Okręgowe w Nowym Sączu, cieszył się dużym zainteresowaniem. Finał konkursu i otwarcie wystawy odbyło się 12 września w dawnej synagodze w Nowym Sączu.

- Sesja historyczna: *Przywilej lokacyjny Bochni z 1253 roku i jego konteksty* – Bochnia, Muzeum im. prof. Stanisław Fischera w Bochni. 750-lecie nadania praw miejskich Bochni było okazją do zorganizowania sesji prezentującej akt lokacyjny w szerokim kontekście czynników miastotwórczych i wskazania Bochni jako najstarszego ośrodka górniczego w Polsce i jednocześnie jednego z najwcześniejszych lokacyjnych miast w Małopolsce.
- *II Konkurs Wiedzy o Podhalu* – Nowy Targ, Młodzieżowy Dom Kultury. Konkurs dla młodzieży szkół podstawowych i gimnazjalnych, którego celem jest popularyzacja wiedzy o własnym regionie, jego dziedzictwie kulturowym i historii.
- „*Od ziarenka do bochenka*” – wystawa rzeźby ludowej współczesnych twórców ludowych – Kraków, Muzeum Etnograficzne im. Seweryna Udzieli.
- II Powiatowy Przegląd Zespołów Regionalnych oraz XXVIII Konkurs Muzyk Podhalańskich „*Góralskie Nucicki*” – Nowy Targ, organizator: Starostwo Powiatowe. Celem imprezy jest podtrzymanie tradycji wspólnego muzykowania społeczności góralskiej z Podhala, Pienin, Spisza, Orawy i Zagórza. Imprezie towarzyszą wystawy prac twórców ludowych, plenery malarskie, kiermasze.
- 40. Konkurs Malarek Ludowych *Malowana Chata* – Zalipie, wsie Powiśla Dąbrowskiego, organizator Muzeum Okręgowe w Tarnowie, Oddział Etnograficzny. Zalipie to najpiękniejsza i najsłynniejsza wieś gminy Olesno. Przetrwiała tu stara tradycja zdobienia domów i obejść gospodarczych malowidłami o kwiatowych wzorach. Każdego roku na wiosnę gospodynie malują swoje domostwa: domy mieszkalne, stodoły, płoty, studnie. Dekoracyjnymi malowidłami (oryginalne motywy kwiatowe) pokrywają też wnętrza izb i meble. Ponadto ozdabiają pomieszczenia charakterystycznymi zalipiańskimi wycinankami z papieru, makatkami i haftami. W Konkursie uczestniczy kilkadziesiąt malarek z Zalipia i sąsiednich wiosek. Finał odbywa się tradycyjnie w niedzielę po święcie Bożego Ciała.
- Wystawa *Uroda soli... Nieznane wyrobiska kopalni soli w Bochni w fotografiach górników Tomasza Steindela i Mirosława Malaczy* – Bochnia, Muzeum im. Stanisława Fischera. Wystawa odbyła się w ramach uroczystości obchodów 750. rocznicy nadania Bochni praw miejskich.
- *XVIII przegląd dorobku kulturalnego Gminy Bukowina Tatrzańska*, Bukowiańskie Centrum Kultury. Spotkanie młodych gawędziarzy, recytatorów, śpiewaków, instrumentalistów i zespołów regionalnych w celu kultywowania tradycyjnego folkloru góralskiego.
- *Dawna wieś sądecka* – Nowy Sącz, Muzeum Okręgowe w Nowym Sączu. Impreza folklorystyczno-etnograficzna odbywa się w skansenie położonym na peryferiach Nowego Sącza na obrzeżach lasu Falkowskiego – Sądeckim Parku Etnograficznym. W skansenie znajduje się tradycyjne budownictwo drewniane regionów zamieszkałych przez Lachów, Górali Sądeckich, Pogórzan i Łemków.
- Wystawa *Babiogórcy twórcy* – Jordanów, Jordanowskie Stowarzyszenie Twórców „Pasja”. Prezentacja dorobku artystycznego Górali Babiogórskich w Jordanowie – miejscowości o walorach turystyczno-wypoczynkowych.

- Wystawa *Na szkle malowane* – Nowy Sącz, Muzeum Okręgowe w Nowym Sączu. Prezentacja prac artystów malujących na szkle.
- *Lajkonik* – tradycyjne harce Konika Zwierzynieckiego – Kraków, Muzeum Historyczne Miasta Krakowa. Tradycyjna impreza plenerowa dla mieszkańców Krakowa, promująca kulturę, historię miasta i legendy krakowskie poprzez udział we wspólnej zabawie dzieci i osób dorosłych.

lipiec–sierpień

- *Lato artystyczne*, imprezy plenerowe: dni sołectw, miast i miasteczek, gmin, letnie pikniki kulturalne, festyny ludowe, przeglądy i prezentacje dorobku kulturalnego, koncerty amatorskich zespołów muzycznych, spotkania zespołów folklorystycznych., teatralnych, itp
- *Legends jurajskie – szukając pawiego pióra* – Kraków, organizator: Staromiejskie Centrum Kultury Młodzieży w Krakowie, współorganizatorzy: Zamek Królewski na Wawelu, Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Krakowa. Program skierowany do dzieci i młodzieży realizowany poprzez prelekcje, spotkania i wycieczki prowadzone przez profesjonalnych przewodników i historyków sztuki. Celem projektu było poznanie bogactwa polskich legend i tradycji ze szczególnym uwzględnieniem Krakowa i okolic. Projekt został zakończony konkursem plastycznym, wystawą prac konkursowych i spektaklem teatralnym.
- Wystawa fotograficzna *Styl zakopiański w architekturze* – Zakopane, Muzeum Tatrzańskie im. dra Tytusa Chałubińskiego i Muzeum Styłu Zakopiańskiego im. dra Tytusa Chałubińskiego. Wystawa została zorganizowana z okazji 110-lecia powstania stylu zakopiańskiego, który jest uznawany za pierwszy polski styl narodowy w architekturze. Zostały zaprezentowane fotografie obiektów wzniesionych w stylu zakopiańskim w Zakopanem oraz w innych miejscowościach Polski – Łańcucie, Warszawie, Nałęczowie, Wiśle, Konstancinie i Milanówku.
- Wystawa fotograficzna *Przydrożne kapliczki, krzyże* – Kraków, Muzeum Etnograficzne im. Seweryna Udzieli. Na wystawie znalazły się fotografie dokumentujące kapliczki, krzyże i inne obiekty mające charakter sakralny lub pamiątkowy. Autorami prac była młodzież szkolna z terenu Małopolski.
- *Wesele Sądeckie* – Nowy Sącz, Sądecki Park Etnograficzny, Muzeum Okręgowe w Nowym Sączu. Podczas imprezy prezentowane są tradycyjne obrzędy weselne Górali Łąckich i Pogórzan.
- *Przy chlebie, soli, wodzie, czyli św. Kinga w Dębnie i Bochni* – widowisko plenerowe – Dębno, organizator: Muzeum Okręgowe w Tarnowie, Oddział Zamek w Dębnie. Celem imprezy jest odtworzenie historycznych zawodów i zwyczajów związanych z wydobywaniem soli w kopalni w Bochni oraz przypomnienie zdarzeń historycznych związanych z działalnością św. Kingi.
- *I Międzypowiatowy konkurs przyśpiewek weselnych... i po Wianku* – Alwernia, Samorządowy Ośrodek Kultury, współorganizatorzy: Starostwo Powiatowe w Chrzanowie, Teatr Ludowy „Tradycja” w Okleśnej, gm. Alwernia. Prezentacje bogactwa krakowskich tradycyjnych pieśni i przyśpiewek weselnych oraz innych w formie konkursu obejmującego powiaty – oświęcimski, olkuski i chrzanowski – region Krakowiaków Zachodnich.
- *XXXVII Sabatowe Bajania, Ogólnopolski Konkurs Gawędziarzy, Śpiewaków, Pytacy i Mowy Starosty Weselne* – Bukowina Tatrzańska, Bukowiańskie Cen-

trum Kultury. Klimat *Sabałowych Bajan* jest niepowtarzalny i ambicją artystów ludowych jest chęć uczestniczenia w zmaganiach konkursowych.

sierpień–wrzesień

- Święto plonów, dożynki parafialne, gminne, powiatowe, wojewódzkie, konkursy wieńców dożynkowych i prezentacji artystycznych. Powitanie jesieni – imprezy plenerowe z udziałem miejscowych oraz zaproszonych zespołów amatorskiego ruchu artystycznego, twórców ludowych, artystów profesjonalnych, połączone z kiermaszami i degustacją potraw regionalnych.
- *VII Chleb Ziemi Tarnowskiej* – Tarnów, Muzeum Okręgowe, Oddział Etnograficzny; współorganizator – Tarnowski Oddział STL. Jest to doroczny projekt etnograficzny popularyzujący zwyczaje związane ze zbiorem zbóż oraz pieczeniem chleba. Podczas festiwalu prezentowane są zanikające rzemiosła wiejskie (garncarstwo, bednarstwo, wikliniarstwo, kowalstwo i inne) oraz podejmowana próba wspólnego pieczenia chleba na piecu z kamieni polnych.
- *XIX Babiogórska Jesień* – festiwal Karpacki – Zawoja, Gminne Centrum Kultury, Promocji i Turystyki, Urząd Gminy w Zawoi. Podczas festiwalu prezentowane są tradycyjne obrzędy pasterskie oraz zwyczaje babiogórskie, orawskie i słowackie.
- „*Osod w Polanach*” – Kościelisko, Związek Podhalan, Oddział Kościelisko, Koło Kwaterodawców Kościeliska Dziedzina, Gminny Ośrodek Kultury Regionalnej. Celem imprezy jest przywrócenie znaczenia obrzędu zakończenia sezonu wypasowego w Tatrach OSODU. Tradycyjnie na św. Michała bacowie powracali z kierdłami owiec z hal, z czym łączy się bogata obrzędowość.
- Zakończenie prac nad powołaniem i rejestracją Małopolskiego Związku Regionalnych Towarzystw Kultury. Główne cele działalności MZ RTK: rozwijanie idei regionalistycznych w województwie małopolskim, wspieranie działań regionalnych towarzystw kultury, ochrona dziedzictwa kulturowego i dorobku amatorskiego ruchu artystycznego, prezentowanie dokonań ruchu regionalnego i upowszechnianie wartości kultury regionalnej poprzez wydawnictwa i organizację seminariów popularnonaukowych, wystaw, odczytów, itp.

październik

- *IV Międzynarodowy Festiwal Koronki Klockowej i Bobowskie Targi Rękodzieła* – Bobowa, Centrum Kultury i Promocji Gminy, Stowarzyszenie Twórczości Regionalnej w Bobowej. Festiwal trwa kilka dni, a jego celem jest ochrona zanikającego zawodu koronczarki. Podczas festiwalu na wystawie prezentowane są wyroby z Bobowej oraz innych rejonów Polski, a także z krajów, gdzie przetrwała tradycja tworzenia koronki klockowej. Wspólne prezentacje wzbogacają imprezę kulturowo, sprzyjają wymianie doświadczeń oraz mają znaczenie marketingowe.
- Wystawa *Strój krakowski – między prawdą a wyobrażeniem* – Kraków, Muzeum Etnograficzne im Seweryna Udzieli. W XIX wieku strój krakowski został podniesiony do rangi stroju narodowego i jest jednym z najbardziej popularnych strojów ludowych w Polsce. Na wystawie zostały zaprezentowane stroje pełniące funkcje rekwizytu teatralnego i obrzędowego, co dało możliwość skonfrontowania autentycznego ludowego ubioru krakowskiego z kostiumem „strojem krakowskim” będącym efektem mitów i wyobraźni. Imprezie, która odbywała się na Placu Wolnica towarzyszyły koncerty krakowskich zespołów regionalnych oraz degustacja kuchni regionalnej.

- *XIV Przegląd Dorobku Zespołów Folklorystycznych „Kluczowska Jesień”* – Dom Kultury „Hutnik”, Jaroszewiec; organizator: Gminny Ośrodek Kultury w Kluczach. Spotkanie zespołów śpiewaczych Kół Gospodyń Wiejskich.
- Międzynarodowa konferencja naukowa *Grody i zamki w dolinie Dunajca i Popradu* – Tarnów, Muzeum Okręgowe w Tarnowie. Konferencja była poświęcona systemom średniowiecznych fortyfikacji chroniących jeden z ważniejszych szlaków handlowych wiodących z Polski na Węgry wzdłuż doliny Dunajca i Popradu.
- *Konkurs Recytatorski im. Stanisława Nędzy Kubińca* – Kościelisko, Gminny Ośrodek Kultury Regionalnej. Konkurs przeznaczony dla młodzieży z terenu południowej Małopolski. Jego celem jest popularyzacja poezji pisanej gwara i językiem literackim oraz przybliżenie postaci i twórczości jednego z największych poetów podhalańskich- Stanisława Nędzy Kubińca.
- *IV Małopolski Przegląd Teatrów Wiejskich* – Wiśniowa, Gminy Ośrodek Kultury. Tradycyjne spotkanie teatrów, które prezentowały swój dorobek artystyczny oraz obrzędy i zwyczaje ludowe swojej wsi czy regionu.
- *Maski* – obrzędowa i magiczna funkcja maski w kulturze karpackiej na tle innych regionów, Nowy Sącz, Muzeum Okręgowe. Na wystawie prezentowane były różnorodne maski karpackie pełniące w życiu społeczności lokalnych wiele funkcji – magiczną, obrzędową, teatralną, zabawową.

listopad

- *Konkurs Recytatorski im. L. M. Morstina* – Proszowice, Centrum Kultury i Wypoczynku w Proszowicach. Celem Konkursu jest wzmacnianie więzi emocjonalnych młodych ludzi z lokalną tradycją literacką. Adresowany jest on do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych z Proszowic i powiatu proszowickiego. Konkurs poświęcony jest twórczości L. M. Morstina – poety z Proszowic oraz poetom jemu współczesnych – J. Tuwimowi, L. Staffowi, J. Iwaszkiewiczowi, M. Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej.
- *VII Poetyckie Zoduski* dedykowane Augustynowi Suskiemu – Kościelisko, Gminny Ośrodek Kultury Regionalnej, Związek Podhalań, Oddział Kościelisko. Spotkanie podhalańskich poetów i miłośników poezji, dedykowane Augustynowi Suskiemu – poecie z Szaflar, który zginął śmiercią męczeńską w Oświęcimiu w 1942 r. Zaduszkom towarzyszy muzyka podhalańska.
- *XXIX Festiwal Folklorystyczny „Limanowska Ślaza”* – Limanowa, Limanowski Dom Kultury, Urząd Miasta. Tradycyjny Festiwal, w którym udział biorą zespoły regionalne, kapele, muzycy, gawędziarze i śpiewacy z ziemi Zagórzan, Lachów i Białych Górali.

grudzień

- Konkursy i wystawy szopek bożonarodzeniowych, potraw wigilijnych i świątecznych gwiazd betlejemskich. Świąteczne spotkania z folklorem, rozpoczęcie koładowania: Nowy Sącz, Kraków, Sułkowice, Wieliczka, Kościelisko.

oprac. Ewa Skrobiszewska